



Addendum rapport 'Nadere ecologische beoordeling stikstofeffecten snelheidsverlaging en warme sanering varkenshouderij'

18 juli 2022

Kenmerk R001-1275289-006NAB-V01

Verantwoording

Titel	Addendum rapport 'Nadere ecologische beoordeling stikstofeffecten snelheidsverlaging en warme sanering varkenshouderij'
Opdrachtgever	Programma Directoraat Generaal Stikstof
Opdrachtnemer(s)	TAUW, Witteveen + Bos met bijdrages van Sweco en BügelHajema
Projectnummer	1275289-006
Datum	18 juli 2022

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Effecten op Natura 2000-gebied Grevelingen	5
3	Effecten op Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak	6
4	Effecten op de Natura 2000-gebieden Polder Westzaan en IJperveld, Varkensland, Twiske & Oostzanerveld.....	8

1 Inleiding

Deze notitie betreft een actualisatie van en een nadere toelichting op de eerder door de adviesbureaus Witteveen+Bos en TAUW opgestelde “Nadere ecologische beoordeling stikstofeffecten snelheidsverlaging en warme sanering varkenshouderij” (kenmerk R002-1275289NJE-V09-srb-NL, d.d. 8 december 2020).

In bovengenoemde rapportage is geconstateerd dat negatieve ecologische effecten als gevolg van de Landelijke snelheidsverlaging (Lsv) niet zijn uit te sluiten op de Veluwe, Sint Jansberg, Maasduinen, Polder Westzaan, IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Grevelingen. Uit de onderbouwingen blijkt tevens dat deze negatieve effecten wel zijn uit te sluiten indien rekening wordt gehouden met de te verwachten effecten van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv) - een en ander via doorrekeningen van stikstofemissies op basis van dieraantallen op basis van de destijds best beschikbare informatie - in combinatie met extra maatregelen die zijn afgesproken met de provincies.

Inmiddels is de Srv uitgevoerd, is de depositieafname door de sluiting van de betreffende varkenshouderijlocaties al opgetreden en is de ruimte van de Srv die in het SSRS ter beschikking wordt gesteld nader in kaart gebracht.

De gevolgen van het gebruik van het SSRS zijn in mei 2022 opnieuw door het RIVM doorgerekend, rekening houdend met de opbrengsten van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv). Hierbij is de controle uitgevoerd of de beoordeelde stikstofruimte zoals opgenomen in het rapport overeenkomt met de nieuwe inzichten. Dit blijkt het geval te zijn, waarbij de stikstofemissies van de 105 deelnemers hoger is dan op basis van de dieraantallen was voorzien.

Deze notitie gaat specifiek in op de in de ecologische onderbouwing van december 2020 geconstateerde stikstofdepositietoenames in het licht van de feitelijke effecten van de Srv en overige inzichten. Deze notitie dient in samenhang met de ecologische beoordeling uit december 2020 te worden gelezen en betreft dus geen zelfstandig leesbaar document, maar een aanvulling op de eerder opgestelde rapportage. In die rapportage werd overigens gerefereerd naar de ‘warme sanering varkenshouderijen’ terwijl in voorliggende notitie wordt gesproken over de ‘Subsidieregeling sanering varkenshouderijen’. Dit is één en dezelfde regeling. Voor deze notitie is besloten om gebruik te maken van de formele naam.

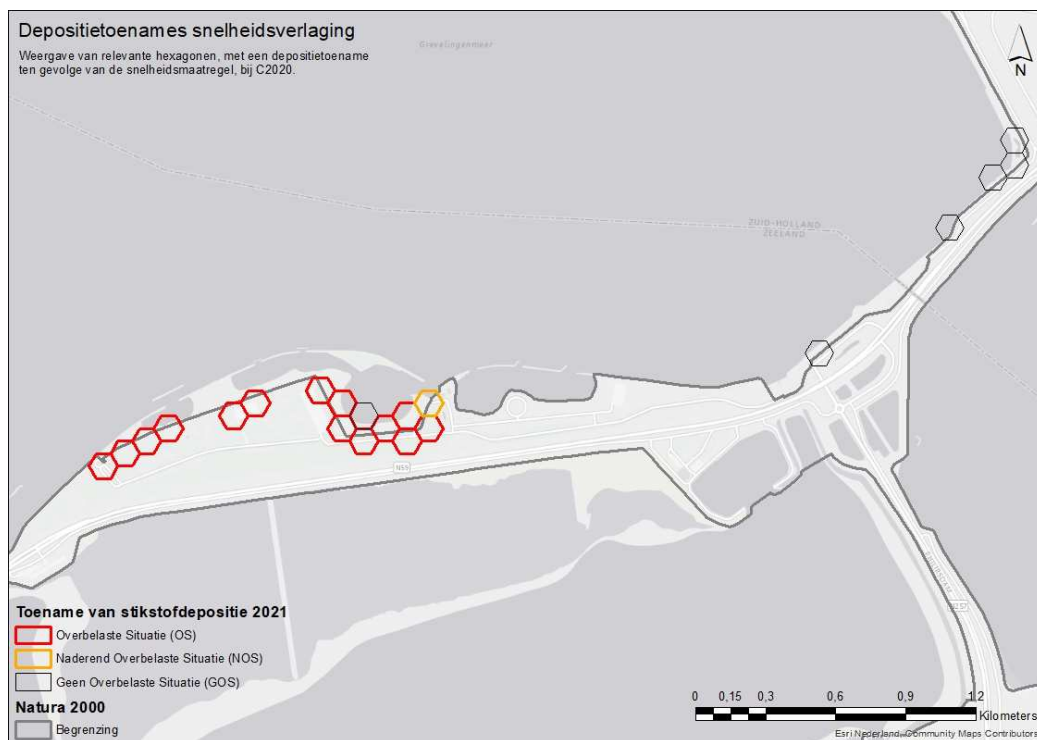
Aanleiding om deze notitie ter actualisatie van de ecologische beoordeling uit december 2020 op te stellen, is de aanstaande release van AERIUS Register op 19 juli 2022 op grond waarvan onder voorwaarden natuurvergunningen (Wnb) afgegeven kunnen worden met gebruik van de depositieruimte die het SSRS biedt.

De onderbouwing van uitgangspunten en de resultaten van de doorrekening van de Srv zijn te vinden in de ‘Beleidsverantwoording doorrekening Subsidieregeling sanering varkenshouderijen’ (Srv), documentnummer 22330311. De Srv mitigeert de negatieve gevolgen van de landelijke

snelheidsverlaging (Lsv)¹ in de Natura 2000-gebieden Veluwe, Sint Jansberg en Maasduinen volledig (zie het bovengenoemde verantwoordingsdocument). In voorliggende notitie wordt als update tevens nader ingegaan op de mogelijke effecten van de Lsv op andere in het rapport vermelde Natura 2000-gebieden.

2 Effecten op Natura 2000-gebied Grevelingen

In het hoofdrapport wordt ingegaan op de effecten op Natura 2000-gebied Grevelingen. Daarbij is onderstaande kaart opgenomen, waarin de effecten zijn weergegeven (rekenjaar 2021).



Figuur 1 Toename stikstofdepositie in 2021 in Natura 2000-gebied Grevelingen

In 2020 zijn effecten berekend bij de Grevelingendam op twee habitattypen, te weten H2130A Grijs duinen (kalkrijk) en H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk). Uit inmiddels uitgevoerd nader onderzoek door Rijkswaterstaat en het ministerie van LNV blijkt dat op de dam een vegetatie aanwezig is die, op basis van het profieldocument, past binnen de beschrijvingen van het habitattype H2130A Grijs duinen (kalkrijk). Derhalve zijn deze op de habitattypenkaart terecht gekomen.

¹ De landelijke snelheidsverlaging heeft in het algemeen een daling van stikstofdepositie veroorzaakt. Lokaal zijn echter door wijziging van verkeersstromen ('netwerkeffect') stikstofdepositietoenames berekend.

Deze habitattypenkaart (T = 0) is echter nooit officieel gevalideerd. Het habitatype heeft zich hier ontwikkeld op kunstmatig substraat. Wanneer van dergelijke situaties sprake is, is per definitie geen sprake van het habitatype² H2130A Griuze duinen (kalkrijk).

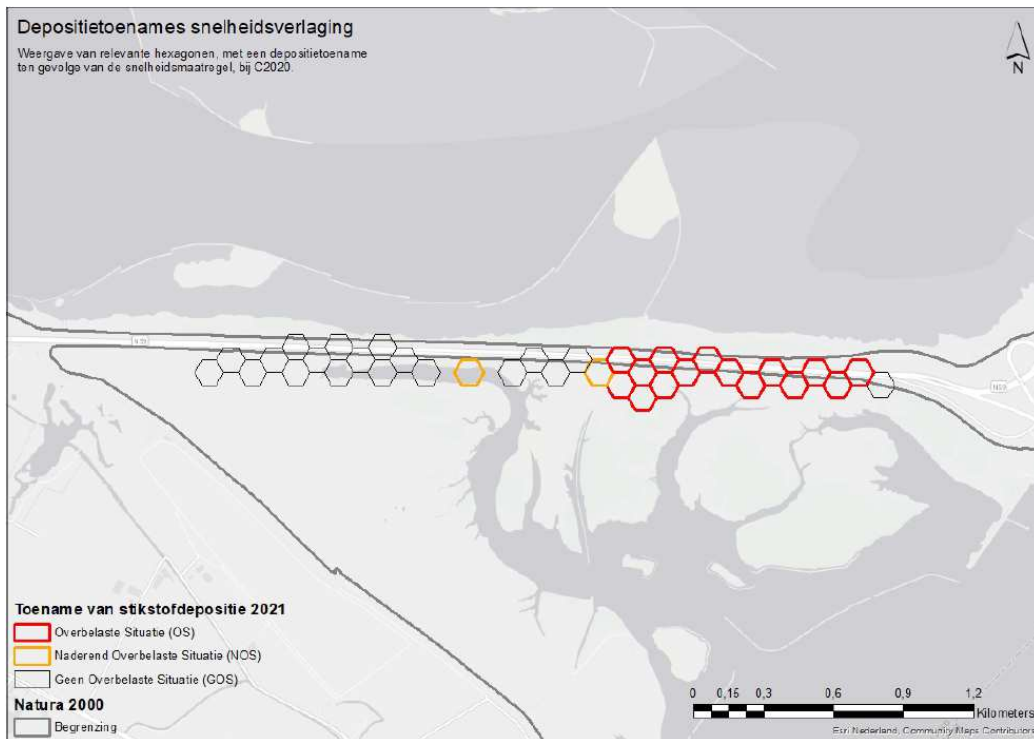
Volgens de meest recente habitattypenkaart uit AERIUS komt dan ook alleen nog H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) aan de noordzijde van de Grevelingendam voor. Hier zijn als gevolg van de landelijke snelheidsverlaging toenames van stikstofdepositie berekend. Wanneer effecten berekend worden op H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) moet beoordeeld worden of de toename van stikstofdepositie op de betreffende hexagonen tot significant negatieve gevolgen leidt of moet een andere maatregel worden getroffen om een significant negatief effect te voorkomen. De effectbeoordeling van dit habitatype is te vinden in het hoofdrapport. Uit de effectbeoordeling blijkt dat significant negatieve effecten op het habitatype zijn uitgesloten. De effectbeoordeling zoals opgenomen in het rapport blijft met de huidige inzichten van toepassing.

Het habitatype H2130A Griuze duinen (kalkrijk) komt conform de meest recente habitattypenkaart niet op de locatie waar toenames van stikstofdepositie zijn berekend voor. Dit betekent dat de effectbeoordeling op H2130A Griuze duinen (kalkrijk) in het rapport komt te vervallen, aangezien het habitatype niet ter plaatse aanwezig is. Er is geen sprake van een toename van stikstofdepositie zoals berekend in 2022, waardoor een aanvullende ecologische beoordeling in 2022 niet benodigd is.

3 Effecten op Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak

In het hoofdrapport wordt ingegaan op de effecten op Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Daarbij is onderstaande kaart opgenomen, waarin de effecten zijn weergegeven (rekenjaar 2021).

² Dit blijkt uit de toelichting bij de definitietabel van habitattypen (2008)



Figuur 2 Toename stikstofdepositie in 2021 in Natura 2000-gebied Kramer-Volkerak

In de hoofdrapportage zijn de effecten beoordeeld op de drie habitattypen waar stikstofdepositietoename berekend waren. Te weten; H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks), H2160 Duindoornstruwelen en H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk). Verder geldt voor deze locatie, evenals voor de locatie in het Natura 2000-gebied Grevelingen, dat sprake is van habitattypen gelegen op kunstmatig substraat.

In de meest recente habitattypenkaart in AERIUS is het habitatype H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) niet op de betreffende locatie aanwezig waar toename van stikstofdepositie zijn berekend. Aangezien het habitatype niet ter plaatse aanwezig is, zijn in de berekening van 2022 geen toename van stikstofdepositie op het habitatype berekend. Dit betekent dat effecten op het habitatype H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) zijn uitgesloten.

De andere twee habitattypen, H2160 Duindoornstruwelen en H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) wel. Voor deze habitattypen geldt dat er geen sprake is van gewijzigde inzichten ten opzichte van de ecologische beoordeling in het rapport. Dit betekent dat significant negatieve effecten op de habitattypen H2160 Duindoornstruwelen en H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) zijn uitgesloten.

4 Effecten op de Natura 2000-gebieden Polder Westzaan en IJperveld, Varkensland, Twiske & Oostzanerveld

Zoals in de hoofd rapportage wordt omschreven is in de Natura 2000-gebieden Polder Westzaan en IJperveld, Varkensland, Twiske & Oostzanerveld duidelijk dat het niet halen van de instandhoudingsdoelen primair komt door het te voeren beheer en door een slechte waterkwaliteit in het Natura 2000-gebied polder Westzaan. Zoals in de rapportage omschreven leidt stikstofdepositie op korte termijn niet tot significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Voor de lange termijn geldt echter dat significant negatieve gevolgen niet uitgesloten kunnen worden. Dat is aan de orde op het moment dat de waterkwaliteitsverbetering door de inlaat van brakwater in polder Westzaan is bereikt. Dit is nodig om uitbreiding in oppervlakte en kwaliteitsverbetering van het habitatype H6430 Ruigten en zomen te bereiken.

De provincie Noord-Holland start in oktober 2022 met nader onderzoek hiernaar. Voorzien is in een onderzoeksperiode die loopt tot november 2023. Als na die onderzoeksperiode de weg vrij is om de maatregelen daadwerkelijk uit te voeren, kan eind 2023 gestart worden met het uitwerken van het benodigde maatregelenpakket en het opstellen van een uitvoeringsagenda. Gelet op de nog te nemen stappen inclusief besluitvorming daarover door bevoegde gezagen, is het niet de verwachting dat voor de zomer van 2024 kan worden aangevangen met de uitvoering van de maatregelen in het veld gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit, laat staan dat op dat moment de waterkwaliteit al is verbeterd. Tot die tijd is stikstofdepositie niet de sturende drukfactor voor instandhouding van het habitatype.

Onderzocht is welke maatregel nodig is om stikstofdepositietoenames in polder Westzaan te voorkomen (aanleg stikstofschermbaan ter hoogte van de A8). Gelet op de stappen en het bijbehorende meest optimistische tijdspad om de beoogde waterkwaliteitsverbetering te realiseren, dient de aanleg van het stikstofschermbaan uiterlijk in september 2024 uitgevoerd te zijn. De uitvoering van de maatregel vindt in afstemming plaats met de provincie Noord-Holland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.